

Johan Ludvig Heibergs disputatsforsvar i Trinitatis Kirke, 1817

KB, Ny kgl. Saml. 1455 Fol.

Noter og transskribering ved Anders Tangaa, 2006

Englændernes bombardement af København i 1807 havde ødelagt universitetsbygningerne. Derfor blev disputatsforsvar afholdt i Trinitatis kirke. Deriblandt Johan Ludvig Heiberg der d. 11. oktober 1817 forsvarede sin afhandling om "Det spanske Drama med særligt Henblik på Calderon". Afhandlingen var forfattet på latin, ligesom disputatsforsvaret foregik på latin. Forsvaret varede det meste af dagen, hvilket fremgår af nedenstående brev fra professor i æstetik Knud Lyhne Rahbek (1760-1830) til J. L. Heibergs far Peter Andreas Heiberg (1758-1841) der i 1799 var blevet landsforvist til Paris pga. systemkritik.

Rahbek var en skarp og vittig iagttager og brevet giver et udmærket billede af disputatsforsvaret, dets tilhørere og opponenter.

Brev fra Knud Lyhne Rahbek til Peter Andreas Heiberg:

Kiæreste Heiberg!

11te Oktr 1817.

Vor Schultz har bedet mig, og jeg har bedet ham, at jeg i hans Dagsbrev til dig, maatte lægge et Par Linier din Ludvig angaaende, som i Dag disputerer, og som jeg i dette Øieblik forlod – bogstaveligen som en den anden Kong Christian: i Røg og Damp, da en Doctor Dampe[1], en sand Peer Iversen[2], der taler Latin, som en romersk Gadedreng, men for resten intet forstaaer af Materien, en henved to Timer har bombarderet ham med Klosterlatin de tribus capellis; Ludvig blev ham imidlertid intet skyldig, og slaaer drabelig fra sig. Overmaade smuk var Disputatsen mellem ham og Prof. B. Thorlacius[3], der aabnede Acten og sagde ham mange fortiente Komplimenter for det vigtige Colloqium, som din Søn maatte underkaste sig, da han ingen embedsexamen har, og hvori han stod sig, især i Alt, hvad den classiske Litteratur angik, overordentlig vel. Thorlacii Oppositioner vare grundigen lærde, og artige, og Ludvigs besvarelser ligesaa. En Opponent ex Audit. En Dr. Meisling[4] hørte jeg ikke, da jeg maatte bort at examinere; men de tilstedeværende forsikrede mig, det var gaaet dem ligesaa, da han opponerede uhørlig nok. Dampes Ordkløverie og Ordtrækkerie opvakte derimod almindeligt Mishag; efter ham, som endnu stod i fuldt Arbeid da jeg gik Kl. tree Qvarteer paa ét, skulde Prof. Sibbern[5] ex officio – da Oehlschläger har undslaaet sig[6] – og derpaa sluttes der i Formiddag, for at begynde igien i Eftermiddag Kl. 4, og skal jeg da vente til sidst som tredie Ordinarius. Disputatsen vilde jeg sende dig, hvis ei jeg derved berøvede din Søn en vel fortient Glæde. Facultetet har fundet den autoris ingeniositatem et solertiam vehementer commendare[7], og jeg forsikrer dig, det er knap paa Roes; saaledes blev han admissus cum laude, da en meget lærd Chemiker ved Navn Zeise[8], der gik op i Colloqium efter ham, ikke naaede uden admissus. Hans Disputats er vel tvertimod din og min Tro, men deri, som jeg ogsaa i min Opposition skal sige ham, slægter han dig paa, hvem sentire quæ valis et quæ sentias dicere[9], stedse har været summum bonorum[10]. Jeg ønsker dig

af Hjertet til Lykke med ham; uidentvivil faaer han efter sin Disputats offentligt Reiestipendium, og kan da besøge dig i Paris. Min Kone, som er i overordentlig megen Kommerce med ham, lykønsker dig af Hjertet som jeg; og glæder det os begge usigelig, at du som Fader høster, hvad du som Søn har saaet, og – saavidt jeg veed – endnu stedse vedbliver at saae, ved dit taknemmelige Forhold mod din gamle ærværdige Moder.

Min Tid er knap, thi jeg skal spise, drikke Kaffe, og Klokken 4 igien være paa Pletten ved Disputatsen, og fra Bakkehuset til Regentskirken, er som du veed ingen Springvei. Vær tusinde Gange hilset fra dine gamle Venner paa Bakkehuset, som hyppigen tale om dig, og dagligen tænke paa dig med uforandret og uforanderlig Høyagtelse, Kiærlighed og Længsel

evig din

Rahbek.

Noter:

[1] *Filologen og systemkritikeren J. J. Dampe (1790-1867) der senere blev idømt livstidsfængsel på Christiansø.*

[2] *Person i Holbergs "Erasmus Montanus"*

[3] *Professor i latin Børge Thorlacius (1775-1829) – i øvrigt Trinitatis kirkes akademiske værge 1823-26*

[4] *Filologen Simon Meisling (1787-1856) H. C. Andersens senere rektor på latinskolerne i Slagelse og Helsingør.*

[5] *Professor i filosofi Frederik Christian Sibbern (1785-1872)*

[6] *Oehlenschläger var i udlandet da disputatsen blev antaget, men var tilstede i kirken som tilhører.*

[7] *Overs. "Voldsomt at anbefale forfatterens geni og flid"*

[8] *Kemikeren William Christopher Zeise (1789-1847)*

[9] *Overs. "At mene hvad du vil sige, og sige hvad du mener"*

[10] *Overs. "Det højeste gode"*